

Brussel

Een veilige en propere stad

VOORUIT
.BRUSSELS

“Brussel is een prachtige stad. Maar we moeten erkennen dat het al te vaak ook een vuile stad is. Er wordt te weinig voortgang geboekt in de strijd tegen zwerfvuil, sluikestorten, vuile straten en pleinen, uitpuilende vuilnisbakken en wildplassers. Het zijn problemen die al jaren bestaan, maar het straatbeeld geraakt er niet mooier op. Daarom plaatsen wij dit thema vooraan de politieke agenda.”

— Zeynep Balci, kandidaat Vlaams Parlement

Brusselse bevoegde beleidsmakers hebben netheid veel te lang als een secundair probleem beschouwd. Dat is onbegrijpelijk, want netheid gaat over meer dan enkel een goede vuilnisophaling en propere straten. Netheid raakt aan de kern van de leefbaarheid van de stad en van onze internationale uitstraling.

Want een stad die permanent vuil is, ontmoedigt. Het is een teken van een overheid die opgeeft, te laks optreedt en onverschilligheid uitstraalt. We halen allemaal een zekere fierheid uit de Brusselse cultuur van het je m'en foutisme, maar de keerzijde daarvan is ook een overheid die al te vaak te nalatig is en die de straten en de mensen aan hun lot overlaat. Alsof het niet beter kan. Wij roepen de status quo een duidelijke halt toe. Wie al eens in een Spaanse stad geweest is, wéét dat het anders kan.

Vooruit.brussels heeft altijd al een traditie gehad van beleidskracht, van op te leveren, van de zaken willen te veranderen, om te keren, tegen de stroom in. Tegen de pensée unique en tegen de roestige traagheid waarmee sommige zaken hier soms bewegen. We moeten daarom doen wat we op mobiliteit met good move gedaan hebben en wat we op stedenbouw nu met good living doen: een globaal meerjarenplan over hoe we ons netheidsbeleid radicaal zullen omkeren, hervormingen verankeren en daar ook de nodige investeringsbudgetten voor vastleggen. Ons huidige vuilnisophaalbeleid is inefficiënt, asociaal en nefast voor een nette openbare ruimte. Voor mensen die in een klein appartement wonen (al te vaak zonder enige buitenruimte) en buiten het ritme van de kantooruren werken, is het huidige systeem van vuilnisophaling onwerkbaar. Wie immers zijn vuilniszak te vroeg buitenzet wordt beboet. Bovendien zijn de stoepen quasi op iedere dag bezaaid met vuilniszakken en creëert het systeem veel restafval en sluikestortgedrag in de openbare ruimte.

Een propere stad is ook een veilige stad. Voor ons zijn netheid en veiligheid twee zaken die hand in hand gaan, en vaak intrinsiek met elkaar verbonden zijn: ze beïnvloeden samen de leefbaarheid van onze wijken, en zijn ook beide afhankelijk van een aanwezige, betrokken en zorgende overheid.

Ons uitgangspunt is daarom dat **elke Brusselaar recht heeft op veiligheid**. Voor ons moet Brussel voor iedereen een veilige stad zijn, een stad waar je op je gemak door de straten kan lopen. Waar we respect hebben voor elkaar en waar iedereen de vrijheid heeft om helemaal zichzelf te zijn. Ongeacht de wijk, sociale klasse, geaardheid, handicap, religie, verblijfsstatuut of leeftijd. Een stad waar hulpdiensten probleemloos hun werk kunnen doen.

Het strikte preventie- en veiligheidsbeleid speelt daarin een cruciale en primaire rol. Daar hoort dus ook een **kordaat optreden** bij voor iedereen die de vrijheid, plezier of persoonlijke integriteit van anderen opoffert door onaanvaardbaar gedrag. Immers, de eerste slachtoffers van onveiligheid zijn vaak de zwaksten in onze samenleving. Een kordaat veiligheidsbeleid kan echter alleen maar slagen mits een **ketenaanpak met en opvolging door Justitie**. Daar knelt in Brussel al decennialang het schoentje. Een doortastend, snel en doeltreffend politieel optreden blijft dode letter als het gerecht niet kan volgen met de uitvoering van straffen, het uitoefenen van snelrecht, en het blijven opvolgen van daders. Vooruit.brussels wil daarom dat het **Brussels parket versterkt** wordt zodat het sneller en kordater kan optreden. Zolang dat blijft mislopen, groeit het gevoel van **straffeloosheid** en **brokkelt het respect voor ons politiewerk af**.

Maar het is geen kwestie van politie, veiligheidsdiensten of justitie alleen. Ook andere domeinen beïnvloeden de veiligheid (zoals veilig verkeer, een kwaliteitsvolle publieke ruimte, fatsoenlijke en betaalbare huisvesting, opvang voor dak- en thuislozen en asielzoekers, drugshulpverlening). Vooruit.brussels staat voor een **alomvattende aanpak** van veiligheid, zonder taboes, maar ook zonder exclusieven.

Nergens is zo'n brede veiligheidsbenadering nodig als voor de **drugsepidemie** waar we mee geconfronteerd worden sinds 2021. Er wordt crack gebruikt in de publieke ruimte, op straat en stations. Kleine winkeldiefstallen zijn geen uitzondering. Iemand met een verslaving heeft een kort lontje. Er is dus ook meer agressie op straat met geïntoxiceerde mensen. En die drugsproblemen maken andere maatschappelijke uitdagingen alleen maar zwaarder: dakloosheid bestrijden wordt complex, psychiatrische aandoeningen nemen toe, de drugshandel is lucratief en trekt ook jongeren aan. En helaas dreigt ook de toename aan geweld als gevolg van de drugsmarkt. Er is immers véél geld mee gemoeid. Antwerps **straatgeweld** bereikt nu ook onze hoofdstad. We zullen alle instrumenten en middelen (repressief, preventief, curatief) zonder dogma's moeten inzetten als we deze crisis willen overwinnen.

“Veiligheid is meer dan repressie, het is onveiligheid vermijden, het is investeren in welzijn en een goede gezondheidszorg en de strijd aangaan met maatschappelijke precariteit. Nergens is dat zo duidelijk zichtbaar als bij de huidige drugsepidemie en het oploeiende drugsgeweld. We hebben een kordate aanpak van onze politie en het gerecht nodig. Maar willen we ook de grondoorzaken uitroeien, dan is een ketenaanpak nodig die investeert in welzijn, jobs en zorg.”

— Els Rochette, kandidaat Brussels Parlement

Onze kernvoorstellen voor een proper Brussel.

- Wij willen naar **succesvoorbeelden in het buitenland** resoluut overstappen op een alternatief systeem van **ondergrondse containers** waar mensen hun afval naar kunnen wegbrengen op ieder moment van de dag: gedaan met stinkend afval binnenshuis opslaan, gedaan met vuile straten na een ophaalronde, en gedaan met rekening te houden met onredelijke ophaaluren.
  - We rollen progressief een systeem uit van ondergrondse afvalstraten op buurt- en wijkniveau. We voorzien één afvalpunt per straat of op maximaal 100 meter afstand. Waar nodig schrappen we parkeerplaatsen om ruimte te creëren.
  - Bij de uitrol maken we een prioriteit van containers voor voedingsafval gezien hun geurhinder en aantrek van ongedierte binnenshuis.
  - Op termijn komen er containers voor restafval, papier en karton, PMD, groenten-, fruit- en tuinafval, en glas. Deze containers zijn 24/7 beschikbaar. Mensen hoeven geen ingewikkelde brochures meer te raadplegen over sorteerinstructies, ophaaluren en buitenseturen.
  - We maken op die manier ook plaats voor een meer intelligent en duurzaam systeem van vuilnisophaling: sensoren duiden aan wanneer een container gevuld is. De regelmaat van vuilnisophaling wordt afgestemd op de noden van de betrokken wijk, net zoals de concentratie van containers. Ophaling in commerciële assen of schoolwijken kan 's nachts gebeuren of buiten het spitsuur.
- We voeren de strijd op tegen sluikstorten, afval op straat werpen en wildplassen. We voeren een duidelijk preventiebeleid, maar zorgen ook voor **strengere straffen**.
  - We verhogen de GAS-boetes voor recidive en voeren taakstraffen in voor hardnekkige vervuilers.
  - We zorgen voor een eenmaking van sancties en het sanctiebeleid voor het vervuilen van de openbare weg. Ze gelden voor alle soorten overtredingen: hondenpoep, urineren, fluimen of spuwen, sluikstorten, fout sorteren, etc.
  - We verhogen de pakkans door te focussen op probleemzones en gerichte 'trash-acties'. Een interventieteam werkt samen met de wijkcel van de politie om overtreeders te betrappen. We gebruiken daarvoor nummerplaatherkenning.
  - Gewestelijke ambtenaren van Net Brussel kunnen GAS-boetes uitschrijven. Controleteams worden versterkt.
- Voor winkels, bedrijven, evenementen, maar ook voor gekende probleemzones of **zones van gewestelijk belang** (Zuidstation, Noordstation, Tour & Taxis, ...) verplichten we de invoering en naleving van een toegewijd **Afval- en Netheidsplan** (ANP), die privé en publiek samenbrengen en zo verplichten om tot werkbare en performante oplossingen te komen.
- We maken van het nieuwe **Becopark** (dat uitblinkt in al zijn sportfaciliteiten) het eerste rookvrij park van Brussel.

- Brussel heeft dringend **meer openbare toiletten nodig** voor zowel vrouwen als mannen. We concentreren ons op drukke plaatsen, op openbare parken en speeltuinen. In de horeca hebben **kinderen** het recht om **gratis** naar het toilet te gaan.
- Het gebruik van **lachgas** is aan een enorme opmars bezig. Er is werk gemaakt van een nationaal verbod op het bezit, de verkoop en het vervoer van lachgas, wanneer het gebruikt wordt om in een roes te geraken. Toch blijft de effectieve bestrijding van het gebruik een noodzaak door personen die lachgasflessen in de openbare ruimte dumpen. Personen die onder invloed van lachgas overlast veroorzaken **bestrafen** we.
- Brussel heeft nood aan 15 gewestelijke containerparken om aan de reële vraag te voldoen en op die wijze toegankelijkheid te creëren die sluikestorten effectief terugdringt. Zij moeten gratis zijn voor iedereen die in Brussel woont, ruime openingsuren hanteren, en flexibel omgaan met de aangebrachte volumes. Om zo snel als mogelijk de nood te lenigen installeren we op korte termijn reeds tijdelijke containerparken op ongebruikte percelen in de haven, bouwpercelen en in ongebruikte industriepanden.
- Er wordt al sinds 2018 getreuzeld met de invoering van een systeem van **statiegeld** voor blikjes en flessen. Het engagement dit systeem voorbij de legislatuur in te voeren, werd niet gerespecteerd. Statiegeld moet nu zo snel als mogelijk ingevoerd worden, in overleg met de andere gewesten. Dit systeem moet zo laagdrempelig mogelijk. Mensen moeten de mogelijkheid hebben om hun plastic flessen en blikjes in te ruilen in winkels en machines. Deze machines moeten er ook op voorzien zijn om hergebruikte glazen drankverpakkingen terug te nemen. Een dergelijk systeem gaat ook zwerfvuil tegen, want blikjes en plastic flessen staan voor 40 procent van het zwerfvuil.

Onze kernvoorstellen voor een veilig Brussel.

- We gaan voor meer **leiderschap, bevoegdheden en centrale aansturing** van het veiligheidsbeleid in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
  - We maken van de **Minister-President** de vertegenwoordiger van Brussel ten aanzien van de federale overheid. Onze grootstad vraagt, zeker als het gaat om vraagstukken die de draagkracht van de lokale politie overstijgen (drugsvraagstuk, wapenhandel, terrorisme, mensenhandel, georganiseerde woninginbraak en andere eigendomsdelicten) **eenheid van commando** en **nauwe samenwerking met de federale gerechtelijke politie en de spoorwegpolitie**.
  - Er zijn veel betrokkenen om het Brusselse veiligheidsbeleid uit te tekenen: zes politiezones, negentien gemeenten en een gewestelijke veiligheidscoördinatie. In het kader van de reorganisatie van Brussel (zie ons volgend kernthema) wensen we de **zes politiezones samen te brengen in één politiezone, voorgezeten door de Minister-President** voor meer uniformiteit, solidariteit en efficiëntie.
  - De Minister-President neemt ook de bevoegdheid van brandweer op zich zodat de functie een waarachtige veiligheidsfunctie wordt.
- Een **eengemaakte politiezone** staat maatwerk niet in de weg.
  - Dat bewijzen vele grootstedelijke korpsen, overal in de wereld. Een politiezone zal tijd vragen. In de tussentijd sturen we bij en **harmoniseren** we zo maximaal als mogelijk, via [safe.brussels](https://www.safe.brussels).
  - **Aanwezigheid in alle wijken** is cruciaal. We bouwen laagdrempelige dienstverlening uit in de wijken via LISA's.
  - **De wijkagent en het wijkcommissariaat** moeten centraal staan in het lokaal veiligheidsbeleid. De wijkagent moet aanspreekbaar zijn en de tijd en ruimte krijgen om naast administratieve taken ook observator te zijn, contacten te leggen en de bemiddelaar bij uitstek te zijn bij eventuele problemen.
  - Om deze rol te kunnen opnemen moeten er meer wijkagenten opgeleid en ingezet worden. We dringen bij de federale regering aan op de update van de **KUL-norm** die het aantal lokale agenten bepaalt.
- Een kordaat veiligheidsbeleid kan maar mits de aanwezigheid van **een ketenaanpak met en opvolging door Justitie**. Na de terreuraanslag tegen Zweedse burgers in Brussel in het najaar van 2023 beloofde de federale overheid eindelijk om de onderbemande **Brusselse parketten te zullen versterken**. De Brusselse overheid dient hier nauwlettend op toe te kijken opdat deze engagementen nagekomen worden en via interfederaal overleg met de Minister van Justitie de versterking van de parketten blijvend op te volgen.

- Het beroep van politiebeambte heeft een voorbeeldfunctie in onze maatschappij. Iedereen dient respect voor het politieberoep op te brengen. **Geweld tegen politiediensten dient hard aangepakt te worden en mag niet zonder gevolg blijven.**
- De Brusselse politiebeambte moet oog hebben voor alle vormen van discriminatie, taal, huidskleur, herkomst, godsdienst, geslacht, seksuele oriëntatie, sociale afkomst of maatschappelijke rang. **Het Brussels korps moet de stad weerspiegelen.**
- **De personeelssamenstelling van de Brusselse Brandweer weerspiegelt de diversiteit van onze stad niet.** Daarom zetten we het beleid promotie van diversiteit en bestrijding van discriminatie bij Brandweer Brussel voort. We blijven ook investeren in opleiding en bewustwording m.b.t. **diversiteit en anti-discriminatie**, en rollen het plan **aanpak agressie tegen hulpverleners**, veiligheid- en ordediensten, geïnitieerd door Staatssecretaris Pascal Smet, verder uit.
- Ongeoorloofd geweld in de andere richting is evenmin toegestaan. We verbeteren de **klachtenprocedures na geweld door de politie**. We ontwikkelen ook een beleid en een praktijk van **professioneel profileren** bij de politie. Politiezone Noord geeft sinds juni 2021 een ontvangstbewijs na identiteitscontrole. We rollen dit uit naar de andere zones, zo eenvoudig mogelijk om de administratieve last te beperken.
- De **publieke ruimte** moet veilig zijn. Opdat iedereen zich veilig kan verplaatsen op het openbaar vervoer zetten we verder in op verlichte stations, renovatie van onaangepaste infrastructuur zoals trappen, tunnels en bruggen. In een aantal gekende probleemstations komt er meer en permanent fysiek toezicht, met sterke opleiding.
- **We willen een zero tolerance beleid ten aanzien van straatracers en snelheidsduivels.** Ze vormen een ernstige bedreiging voor de (verkeers)veiligheid. Voor een meer daadkrachtige en uniforme aanpak schakelen we safe.brussels in: gelijke protocollen met uniforme geldboetes in het hele Brussels Gewest, dezelfde duurtijd bij de onmiddellijke intrekking van een rijbewijs bij het vaststellen van de overtreding, inbeslagname van voertuigen in alle zones op basis van dezelfde gronden.
- We stellen paal en perk aan geluidsoverlast en gebruiken **flitspalen om geluidsoverlast van moto's of auto's te meten.**
- **Fietsdiefstal is een plaag** en er zijn bendes actief. We schalen de ambitie van het huidige fietsdiefstalplan daarom resoluut op.

De drugs crisis is simultaan een **gezondheids- en een veiligheidsprobleem**. Ze kan alleen maar beslecht worden door een resolute samenwerking tussen politiek en justitie, acute psychosociale ondersteuning, zorg- en welzijnsinstrumenten, huisvesting en opvang, en dit over bevoegdheidsniveaus en beleidsdomeinen heen.

- Concreet zorgen we voor een **centrale aansturing** van het gewestelijk én federaal veiligheidsbeleid in Brussel door de Minister-President in nauwe samenwerking met de minister van binnenlandse zaken (zie eerste punt).
  - Onder leiding van de regionale drugscoördinator stellen we een **gewestelijk drugsplan** op in overleg met het federaal niveau en de andere gemeenschappen. Dit drugsplan heeft eveneens een onderdeel inzake andere verslavingen zoals gokverslaving, alcoholverslaving, gameverslaving, het fenomeen van lachgas en medicatie.
  - We zorgen voor **bijkomende opleiding voor de politie** n.a.v. de paradigmashift in de aanpak van het drugsvraagstuk.
  - De **internationale samenwerking en uitwisseling** in de strijd tegen drugshandel moeten versterkt worden, zodat er efficiënter opgestreden kan worden tegen **drugkartels**. Nu focust repressie nog vaak op de ‘kleine garnalen’ terwijl de drugsbaronnen en netwerken buiten spel blijven.
  - Onder leiding van de regionaal drugscoördinator stellen we een **gewestelijk drugsplan** op in overleg met het federaal niveau en de andere gemeenschappen.
  - Om het sterk toegenomen drugsgeweld in de straten aan te pakken, richten we een **speciale politiebrigade** op die specifiek belast wordt met deze problematiek. De brigade is lokaal gebonden, focust op contact met de wijk en werkt daarbij zeer nauw samen met de **sociale diensten** van de gemeenten.
- Op vlak van de gebruikers kiezen we voor een **ketenaanpak die de gezondheid van de gebruiker en zijn omgeving vooropzet**.
  - We gaan uit van de volgende vijf pijlers: preventie; harm reduction (risicobeperkende druggebruikersruimtes, spuitenruil, medicatie als methadon, opvanghuizen); behandeling (medisch, psychologisch, sociaal); ontrading; herintegratie (via werk, activiteiten, netwerk).
  - We richten een **ontradingscommissie** op, waar politie personen die met drugs zijn gevat naartoe stuurt.
  - We richten meerdere **druggebruikersruimten** in naar het voorbeeld van GATE.
  - We zorgen voor een permanente **hulp-, welzijns- en veiligheidsdienst van de MIVB** in samenwerking met politie om dak- en thuislozen alsook drugsverslaafden te begeleiden uit stations, hen op te vangen en te behandelen (zie ook hoofdstuk Gezondheid).
  - We zetten extra in op **drugspreventie op school** en volgen de aanbevelingen daarover van VAD (Vlaams Agentschap voor drugs) en Eurotox (Wallonie-Bruxelles).
  - We bouwen verder op het **Pilootproject rond mobiele crisisteams in de geestelijke gezondheidszorg** zoals opgestart door Frank Vandenbroucke en Philippe Close waarbij mobiele crisisteams geestelijke gezondheidszorg politieagenten helpen en ontzorgen wanneer ze moeten uitrukken voor personen met psychische problemen. We rollen het systeem progressief uit over alle politiezones van het Brussels gewest.